

SAVET ZA ŠTAMPU

Komisija za žalbe

Br.131

29.12.2022.

Beograd

ZAPISNIK

Sa 130. sednice Komisije za žalbe, održane 29.12.2022. godine u 18 sati u prostorijama Saveta za štampu

Prisutni svi članovi Komisije: Jelka Jovanović, Olivera Milošević, Nadežda Budimović, Vlado Mareš, Dragan Đorđević, Vida Petrović Škero, Tamara Skrozza, Zlatko Čobović, Jelena Petković, Snežana Andrejević i Bojan Cvejić

Ostali prisutni: Gordana Novaković, generalna sekretarka Saveta za štampu

Dnevni red:

1. Razmatranje žalbe Nikole Mažića zbog neobjavljivanja odgovora na tekst objavljen u mesečniku „Pećinačke novine“
2. Razmatranje žalbe Pavla Jelesijevića na tekst objavljen na portalu „Glas zapadne Srbije“
3. Razmatranje žalbe Darka Gedžića zbog snimka objavljenog na Jutjub kanalu portala „Alo.rs“
4. Razmatranje žalbe Radomira Lazovića na tekst objavljen u dnevnom listu „Srpski telegraf“ i na portalu tog lista „Republika.rs“
5. Razmatranje druge žalbe Radomira Lazovića na tekst objavljen u dnevnom listu „Srpski telegraf“ i na portalu tog lista „Republika.rs“

Komisija je na početku sednice odlučila da će sednicama u narednih šest meseci predsedavati Tamara Skrozza

1. Predsednik Opštinskog odbora Demokratske stranke u Pećincima Nikola Mažić podneo je žalbu jer novine nisu objavile odgovor koji je poslao na prethodno objavljeno saopštenje Srpske napredne stranke u kojem se pominje Demokratska stranka. U toku rasprave, Tamara Skrozza je rekla da je urednica iskomplikovala stvari koje su suštini jednostavne. Žalba je važna, jer se u našim medijima često dešava da se objavi saopštenje jedne političke partije, ali ne i saopštenje, odnosno odgovor, druge stranke, pa se čak dešava i da se komentariše saopštenje

koje nije objavljeno. Ovo je upravo takav slučaj i urednica je, kad je objavila saopštenje jedne stranke, imala obavezu da objavi i stav druge i nema razloga da ulazi u to da li je ono što je napisano činjenično tačno ili ne. Bojan Cvejić je takođe ocenio da je demanti bio sasvim korektan, nikoga ne vređa, i nije bilo razloga da ne bude objavljen, te je samim tim prekršen Kodeks novinara. Olivera Milošević se saglasila da postoji prekršaj Kodeksa i dodala da je koleginica, koja je rekla da ne oseća profesionalnu obavezu da objavi odgovor jer, kao dugogodišnja novinarka, zna da određene informacije nisu tačne, mogla da iskoristi ovu priliku da, nakon objavljivanja demantija, objavi tekst i dokaže da to što je navedeno u demantiju nije tačno, a ne da ga ne objavi. Nadežda Budimović je naglasila da neobjavljivanjem ovog demantija jeste prekršen Kodeks, a da je posebno simptomatično to što je povod događaj koji je bio veoma praćen i na nacionalnom nivou, a da medij nije našao za shodno da se time pozabavi, što možda govori i o nekom političkom uticaju. Besmisleno je tražiti za objavljivanje demantija dokaz da upad u vrtić nije bio politički motivisan, naročito zbog toga što su stvari iznete u saopštenju Srpske narodne stranke, koje je povod za demanti, neproverljive. Komisija je, potom, jednoglasno odlučila da je prekršena tačka 6 poglavlja IV Kodeksa novinara Srbije.

2. Pavle Jelesijević je u žalbi Savetu za štampu naveo da je objavljivanjem spornog teksta prekršeno više tačaka iz poglavlja Istinitost izveštavanja i Novinarska pažnja jer su objavljene neistinite informacije i verzija samo jedne strane, dok je neobjavljivanjem odgovora i objavljivanjem uvredljivih komentara prekršena tačka 6 poglavlja Odgovornost novinara. Tamara Skrozza je u diskusiju najpre rekla da joj ni iz žalbe, ni iz odgovora, nije sasvim jasno u čemu je problem i da joj se čini neodgovornim da se izjašnjava o nečemu što ne razume. Dodala je da joj se ne dopada upozorenje urednika da Komisija treba da pazi kako odlučuje, što kako je rekla, nije u skadu sa vrednostima koje Savet zastupa, i zato mora da se distancira. Bojan Cvejić je rekao da nedvosmisleno postoji prekršaj Kodeksa time što su objavljeni uvredljivi komentari, koji bi, da je bilo volje, do sada bili uklonjeni. Sa ovim se saglasila i Olivera Milošević, koja je rekla da je istovremeno i smešno i tužno objašnjenje urednika da nije navedeno ime žalioca, pa se ne zna na koga se komentari odnose. Dragan Đorđević je dodao da se i u odgovoru redakcije na žalbu ponavljaju uvrede iz komentara. Vida Petrović Škero je rekla da je moguće da je sve malo nejasno, jer se žalba razlikuje od uobičajenih, ali je jasno da redakcija nije želela da uradi ništa u vezi sa sadržajem koji je objavljen, te da je posebno nerviraju pretnje koje su izrečene Komisiji. Istakla je da, ukoliko Komisija ne može da se izjasni o tekstu jer je nejasno šta se desilo, potpuno je jasno da je Kodeks prekršen komentarima, te da Komisija u ostalo ne mora ni da ulazi. Tamara Skrozza se saglasila sa ovim i rekla da je promenila mišljenje i da će glasati da Kodeks jeste prekršen. Snežana Andrejević je napomenula i da je izvinjavajući razlog da se ne objavi demanti – konstatacija da nešto nije u redu sa mejlom – potpuno neprihvatljiv, jer onda nikada nijedan demanti ne bismo morali da objavimo sa takvim obrazloženjem. Mejlovi na koje mediji primaju dokumenta moraju da funkcionišu i mediji su dužni da to proveravaju. Komisija je, po završetku rasprave, jednoglasno odlučila da je objavljenim komentarima čitalaca prekršena tačka 6 poglavlja IV i preporučila redakciji da ih ukloni.

3. Darko Gedžić podneo je žalbu zbog video snimka objavljenog na Jutjub kanalu portala „Alo.rs“. U žalbi je naveo da je izjava koju je dao u Kataru, u vezi sa fudbalskom utakmicom reprezentacije Srbije, bez njegovog znanja i odobrenja stavljena na Jutjub, a da nije bio prethodno upozoren da će izjava biti dostupna široj javnosti. Zlatko Čobović je rekao da je u dilemi, jer mu dosta toga nije jasno. Dodao je i da veruje da je za redakcije bolje da same odgovaraju nego da to umesto njih rade advokati. Nije, naveo je, video na snimku da mu se

novinar predstavio, ali se iz snimka može zaključiti da je sam prišao da da izjavu. Advokati se pozivaju na član Zakona o informisanju i medijima koji kaže da se informacija može objaviti ako postoji pretežan javni interes, ali u ovom slučaju nema informacije, reč je o mišljenju jednog čoveka ispred stadiona i misli da nema ni javnog interesa da se to mišljenje objavi. „Alo“ nije imao obavezu da reaguje na zahtev podnosioca žalbe, ali je redakcija mogla da pokaže dobru volju, izađe mu u susret i ukloni taj deo snimka. Vida Petrović Škero je rekla da je sigurna da nema kršenja Kodeksa, jer ako neko vidi kameru i sam priđe, onda je „dobrovoljac“ i novinar ničim ne krši Kodeks ako ga snimi. Komisija nema, naglasila je, razlog da odluči da je bilo povrede Kodeksa samo zato što je on naknadno postao svestan da bi mogao imati problema zbog toga, ako je recimo na bolovanju, a šef vidi da je bio u Kataru. Ne može Komisija novinara da ograničava u nekom postupanju koje je u redu. Redakcija je mogla da ukloni snimak da je htela, ali to je na nivou dobre volje, a ne prekršaja i Komisija to ne može da ceni. Tamara Skrozza je naglasila da ga niko nije snimao krišom mobilnim telefonom, već je jasno video kameru, dok je Vida Petrović Škero dodala da nije reč ni o maloletnom detetu, ni osobi koja na bilo koji način spada u kategoriju onih koji ne mogu da rasuđuju. Sa ovim se saglasila i Snežana Andrejević, koja je zaključila da je jasno da je reč o osobi koja je na javnom mestu sve vreme slušala pitanja koje novinar postavlja ostalim učesnicima u razgovoru, i, ne da je prišao, nego je uskočio u program, bez dopuštenja novinara. U pravo-tehničkom smislu to je pristanak na štetu i nema prava da se poziva na to da je prerpeo neku štetu. Rekla je da nije za to da se zaštiti neko ko se nepristojno umešao u dosta ozbiljan i korektan razgovor koji se, istina, odvija na ulici, ali postoje sagovornici i neko ko vodi taj razgovor. Pri tom, ocenila je, nije rekao ništa zbog čega bi mogao da snosi posledice, osim ako iza toga ne stoje neki drugi razlozi. Jelena Petković je ukazala da to da tvrdnja da nije znao da je reč o novinaru ne stoji, jer je moglo lako da se desi da neko snimak postavi na svoj profil, a ima puno pratilaca i to vidi više ljudi nego na Jutjubu. Na snimku se ne čuje da li je novinar rekao iz koje je redakcije, ali je rekao svoje ime i ako je postojala neka sumnja i želja da se to ne objavi, žalilac je mogao da reaguje, ali na snimku izgleda kao da je želeo da da izjavu i sam je rekao svoje ime. Komisija je jednoglasno odlučila da nije bilo prekršaja Kodeksa.

4.i 5. Komisija je vodila objedinjenu raspravu o obe žalbe Radomira Lazovića, od kojih se prva odnosi na tekst u kojem je, kako je naveo, predstavljen kao deo kriminalnog klana Veljka Belivuka, na koji nije objavljen demanti, dok je u drugom tekstu objavljena neproverena informacija iz anonimnog izvora o tome da je njegov pokojni otac učestvovao u silovanju. Tamara Skrozza je istakla da je prvim tekstom, sem odredbi na koje je ukazao podnosilac žalbe, prekršena i tačka 2 poglavlja II, jer je sve u vezi sa ovim tekstom politička propaganda. U drugoj žalbi je prekršena i tačka 1 poglavlja I, jer je reč o sadržaju koji je sve suprotno odredbama tog člana – da se mora izvestiti tačno, objektivno, pravovremeno i u skladu sa javnim interesom. Istakla je da u ovom slučaju nije najvažnije da li je prekršeno pravo na pretpostavku nevinosti ili pravo na privatnost, jer se tekstom zapravo otvara pitanje da li neko čiji je otac, navodno ili stvarno, bio osuđen za nešto, uopšte ima pravo da se bavi javnim poslom. To je vrlo opasan teren i mediji takvim stvarima ne treba da se bave. Nadežda Budimović je naglasila da su ovi tekstovi primer kako se ne sme raditi i kako se posedovanje medija i mogućnost da se javnom rečju utiče na stavove građana zloupotrebljava na najdrastičniji način. Komisija je jednoglasno odlučila da su prvim tekstom prekršene tačke 2 i 5 poglavlja I, tačka 2 Odeljka II, i tačke 1 i 6 poglavlja IV. Drugim tekstom prekršene su

tačke 1 i 4 poglavlja I, tačka 3 poglavlja IV, tačka 2 poglavlja V i tačka 1 poglavlja VII. I ovu odluku Komisija je doneta jednoglasno.

Sednica je završena u 19 sati.

Zapisnik vodila

Predsedavajuća

Gordana Novaković

Jelka Jovanović